	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	Doküman Kodu	SH.EÖ.01.02
		İlk Yayın Tarihi	01.03.2014
	EL HİJYENİ UYGULAMA TALİMATI	Revizyon Tarihi	24.02.2022
		Revizyon Nosu	03

AMAÇ:

Sağlık hizmetleri ile ilişkili enfeksiyonların ve çapraz bulaşmaların önlenmesi amacıyla sağlık personeli, hasta, hasta yakınları için uygun el temizliği ve eldiven kullanma yöntemlerini belirlemektedir.

KAPSAM:

Fakültemizdeki tüm çalışanlar, hasta ve hasta yakınlarını kapsar.

SORUMLULAR:

Enfeksiyon Kontrol Komitesi, hasta bakımında-izleminde-transferinde görev alan tüm hastane çalışanları (hizmet alımı ile hastanede görev yapmakta olan personel dahil).

TANIMLAR:

1.Normal (sosyal) el yıkama

Ellerin sabun ve su ile yıkanmasıdır. Bu tip ile kirler ve geçici mikrop florası uzaklaştırılır, kalıcı flora etkilenmez

2.El antisepsisi

A) Hijyenik(antiseptik kullanarak) el yıkama

Riskli durumlar için (enfekte hastalarla temastan sonra) antiseptikler kullanılarak yapılan el temizliğidir. Amaç, eldeki tüm geçici ve kısmen de kalıcı floranın uzaklaştırılmasıdır.

B) Hijyenik el ovalama

Antiseptik solüsyonla veya çabuk etkili alkolik çözeltiler ile ellerin kuvvetlice ovuşturulması ile yapılan el temizliğidir

FAALİYET AKIŞI

El yıkama endikasyonları: Eller hastane ortamında sıvı sabun ve su ile aşağıda belirtilen durumlarda yıkanmalıdır;

- Gözle görülür kir varlığında
- Proteinasöz materyalle kontamine ise
- Kan veya diğer vücut sıvıları ile kirlendi ise
- Spor yapan bakterilerle ispatlı veya düşünülen enfeksiyon varlığında
- Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında
- Hasta bakımında kullanılan aletlere temas öncesinde ve sonrasında
- İnvaziv işlemler öncesinde ve sonrasında
- Eldiven giyme öncesinde ve sonrasında
- Hasta çevresi ile temas öncesinde ve sonrasında
- Vücut sıvı ve sekresyonları ile, bütünlüğü bozulmuş cilt ile veya mukoz membranlarla temas sonrasında
- Hasta ile temasta önce kontamine bir alana temas edilmesi gerekti ise, bundan sonra temiz alana yapılacak temas öncesinde
- El antiseptiği ile her beş ovalama işlemi sonrasında bir kere eller yıkanmalıdır veya el antiseptiği içerisindeki yumuşatıcı maddenin ellerde birikme hissine sebep olduğu aşamada eller yıkanmalıdır
- Tuvalete girdikten sonra ellerin su ve sabunla yıkanması gereklidir.

El yıkama işlemi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilmelidir

- a. Hastane ortamında musluklar kollu, dirsekten açılabilir özellikte veya sensörlü olmalıdır.
- b. Eller önce su ile ıslatılmalıdır
- c. 3-5 ml sıvı sabun, sabun dağıtıcısından alındıktan sonra, avuç içleri, her iki elin yüzeyi, parmak araları ve başparmak sabun ve suyla iyice ovulmalı, takiben her iki elin parmak uçları, diğer avucun içerisinde ovularak su ve sabunun tüm elin iç ve dış yüzeyini kaplaması sağlanmalıdır. Bu işlem 40-60 saniye süre ile yapılmalıdır.
- d. Akan su altında eller iyice durulanmalıdır
- e. Temiz ellerle musluk ellenmemelidir
- f. Tek kullanımlık kağıt havlu ile eller kurulanmalıdır

	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	Doküman Kodu	SH.EÖ.01.02
		İlk Yayın Tarihi	01.03.2014
	EL HİJYENİ UYGULAMA TALİMATI	Revizyon Tarihi	24.02.2022
		Revizyon Nosu	03

- g. Sıvı sabun dağıtıcılarında sabun azaldığında, dağıtıcıda kalan az miktarda sabun boşaltılmalı, kap iyice yıkanmalı ve tam olarak kuruması sağlandıktan sonra tekrar sıvı sabun ile doldurulmalıdır

El antisepsisi endikasyonları

- h. Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında
i. Hasta bakımında kullanılan aletlere temas öncesinde ve sonrasında
j. İnvaziv işlemler öncesinde ve sonrasında
k. Eldiven giyme öncesinde ve sonrasında
l. Hasta çevresi ile temas öncesinde ve sonrasında
m. Hasta ile temasta önce kontamine bir alana temas edilmesi gerekti ise, bundan sonra temiz alana yapılacak temas öncesinde

El antisepsisi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilmelidir

- n. Alkol bazlı el antiseptikleri bu amaçla kullanımı en rahat olan solüsyonlardır
o. Uygun dağıtıcı sistemi olan üründen avuç içersine 3-5 ml antiseptik solüsyon alındıktan sonra avuç içleri, her iki elin yüzeyi, parmak araları ve başparmak solüsyon ile iyice ovulmalı, takiben her iki elin parmak uçları, diğer avucun içersinde ovulmalı, en az 15-20 saniye süre ile eller tarifi edildiği şekilde ovularak alkol bazlı solüsyonun kendiliğinden kuruması beklenmelidir

Cerrahi el hijyeni

- p. Cerrahi işlemler öncesinde el hijyeni amacı ile antiseptik sabun kullanılabilmesi gibi (günün ilk ameliyatı öncesinde ve günlük aktiviteler öncesinde eller antiseptik sabunla yıkanmalıdır), ameliyatlar arasında alkol bazlı el antiseptikleri kullanılarak ta sağlanabilir
q. Cerrahi el hijyeni ameliyathanede ameliyat olacak vaka odasına steril olarak girecek herkes tarafından yapılması gereken işlemdir.
r. Cerrahi el hijyeni öncesinde bütün takılar (yüzük, saat vs) çıkartılmalıdır
s. Eller ve ön kol antimikrobiyal etkili sabun kullanılarak 3-5 dakika süresince ovalanarak sabunlanır
t. Günün ilk ameliyatı öncesinde tırnak dipleri yumuşak bir fırça ile ovulmalıdır
u. Eller ve ön kol durulandıktan sonra eller yukarıda tutularak steril havlu ile kurulanmalıdır
v. Ellerde gözle görülür kirlenmenin olmadığı durumlarda, ameliyat aralarında cerrahi el hijyeni amacı ile alkol bazlı el antiseptikleri kullanılabilir.
w. Alkol bazlı el antiseptiklerinin kullanıldığı durumlarda ellerin ve ön kolun, alkol bazlı solüsyon ile iyice ovulması ve tam olarak kuruması beklenmelidir.

ÖNEMLİ NOKTALAR

- x. El hijyeni amacı ile kullanılacak ürünlerin seçiminde ciltte irritasyon etkisi en az olan ürünlerin seçimine dikkat edilmelidir
y. Alkol bazlı el antiseptikleri, cilde kaybettiği nemi geri kazandıracak yumuşatıcı maddeler içermelidir
z. Tırnaklar, tırnak yatağını geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.
aa. Suni tırnak, oje kullanılmamalıdır.
bb. Eldiven kullanımı el hijyeninin yerini alacak bir uygulama olarak görülmemelidir.

EL YIKAMA

- 1.**Bol Suyla ellerinizi yıkayın,
- 2.**Sıvı sabun alın,
- 3.**Elinizi köpürtün,
- 4.**Tırnaklarınızı ovalayın,
- 5.** Parmak aralarınızın,
- 6.** Parmak aralarınızın,
- 7.**El bileğinizi ovalayın,
- 8.**Başparmağınızı ovalayın,

	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	Doküman Kodu	SH.EÖ.01.02
		İlk Yayın Tarihi	01.03.2014
	EL HİJYENİ UYGULAMA TALİMATI	Revizyon Tarihi	24.02.2022
		Revizyon Nosu	03

- 9.** Ellerinizi dış yüzeyini ovalayın,
10. Bol su ile ellerinizi durulayın,
11. Yeterli miktarda kağıt havlu ile ellerinizi kurulayın,
12. Ellerinizi kuruladığınızı kağıt havlu ile musluğu kapatın.

ELLER NE ZAMAN YIKANMALI?

- Göreve başlarken,
- Klinikten ayrılırken,
- İzolasyon odalarına girip çıkarken,
- Her türlü yara ile temastan önce ve sonra,
- Yiyeceklere dokunmadan önce,
- Kan, idrar, balgam, gaita gibi atıklar ile temastan önce ve sonra,
- Eldiven kullanımı öncesi ve sonrası,
- Tuvaleti kullanımı öncesi ve sonrası,
- Mikroorganizma ile kontaminasyon olasılığı yüksek aletlerle temastan sonra,
- Enfekte olduğu bilinen veya enfeksiyon gelişmesi beklenen hastalarla temastan önce ve sonra

İLGİLİ DOKÜMANLAR:

- El yıkama gözlem formu
- DSÖ EL HİJYENİ KLAVUZU